

ONDERSTEUNINGSPROFIEL 2017-2018

Inhoudsopgave	Pagina
1. Inleiding en kader	3
2. Visie van Pronova op onderwijs en leerlingenzorg	5
3. Onderwijszorg op Pronova	6
4. Beschrijving basiszorg	9
4.1 Algemene afspraken basiszorg	9
4.1.1 De preventieve (onderwijs)zorg: tijdig signaleren van leer-,gedrags-en opvoedingsproblemen	9
4.1.2 Een aanbod voor leerlingen met dyslexie en/of dyscalculie	10
4.1.3 Onderwijsprogramma's en leerlijnen die zijn afgestemd op leerlingen met een meer en minder dan gemiddelde intelligentie	11
4.1.4 Fysieke toegankelijkheid en de beschikbaarheid van hulpmiddelen voor leerlingen met een (meervoudige) lichamelijke handicap	11
4.1.5 (Ortho)pedagogische en/of (ortho)didactische programma's en methodieken gericht op sociale veiligheid en het voorkomen van gedragsproblemen	11
4.1.6 Een protocol voor medische handelingen	12
4.1.7 De curatieve zorg die de school samen met ketenpartners kan bieden	12
4.2 Zorgstructuur	13
4.3 Planmatig werken	14
4.4 Algemene kwaliteit	14
5. Beschrijving extra zorg	15
6. Grenzen en groeimogelijkheden van de school	16
6.1 Groeimogelijkheden en grenzen van het onderwijs-concept van Pronova	16
6.2 Groeimogelijkheden en grenzen van Pronova op de vijf velden van voorzieningen	17
6.3 Scholing team Pronova	17

1. Inleiding en Kader

In het schooljaar 2010-2011 heeft Sardes op alle PO en VO-scholen in deze regio haar audit afgenomen, om te kunnen vaststellen of SWV Slinge Berkel een regionaal dekkend netwerk vormen en waar verdere ontwikkeling nodig dan wel gewenst is.

Bij de uitwerking van het ondersteuningsprofiel is uitgegaan van de door Sardes ontwikkelde en beschreven **schoolzorgprofielen**. SWV Slinge Berkel, waar Pronova deel van uitmaakt, heeft in haar beschrijving van de zorgprofielen gekozen voor dit model, dat ook wordt gebruikt door alle scholen van het primair onderwijs in de Oost Achterhoek.

Het onderwijszorgaanbod van de school wordt bepaald door de mate waarin het gehele onderwijsconcept bijdraagt aan het zich geaccepteerd voelen van leerlingen met een speciale onderwijsbehoefte en de positie op **vijf velden van de onderwijsbehoefte**. Pronova beschrijft in dit ondersteuningsprofiel waar zij staat als het gaat om **basiszorg** en **extra onderwijszorg**.

Schoolzorgprofielen

In het licht van Passend Onderwijs kunnen vier schoolzorgprofielen binnen het regulier voortgezet onderwijs worden onderscheiden, te weten:

1. de *netwerkschool*
2. de *begeleidingsschool*
3. de *dialogoschool*
4. de *integratieschool*

Onder deze vierdeling van schoolprofielen ligt een dimensie die loopt van gesegregeerd ('exclusie') naar geïntegreerd onderwijs ('inclusie'). In andere woorden: de *netwerkschool* profiteert adequaat en optimaal van de geïnstitutionaliseerde speciale (onderwijs)zorg binnen andere instellingen, zoveel mogelijk gelegen in de directe omgeving van de school. Deze is aanwezig in andere speciale scholen, of in gespecialiseerde zorginstellingen als een revalidatiecentrum. Op de *integratieschool* daarentegen is in principe alle speciale onderwijszorg 'in huis' aanwezig om zorgleerlingen te kunnen handhaven, mede door een vaste partnerrelatie met zorginstellingen buiten het onderwijs zoals het genoemde revalidatiecentrum.

Het profiel van het onderwijszorgaanbod van een reguliere school wordt bepaald door:

- de mate waarin het onderwijsconcept bijdraagt aan het zich geaccepteerd voelen van leerlingen met een speciale onderwijsbehoefte en
- de positie op vijf velden van onderwijsbehoefte

Vijf velden van onderwijsbehoeften

1. de hoeveelheid aandacht/handen in de groep
2. speciale onderwijsmaterialen
3. de ruimtelijke omgeving
4. expertise
5. samenwerking met externe instanties

De groeimogelijkheden en grenzen van Pronova t.a.v het schoolzorgprofiel en de vijf velden van onderwijsbehoeften worden uitgewerkt in hoofdstuk 6.

Basiszorg

In het kader van passend onderwijs wordt van elke school verwacht dat die een bepaalde basiszorg biedt. Hieronder vallen afspraken die gemaakt zijn over preventieve zorg, taal-en rekenproblemen, afstemming op cognitieve capaciteiten, fysieke toegankelijkheid, orthopedagogische- en orthodidactische programma's, medische handelingen en curatieve zorg. Tevens horen hier een beschrijving van de zorgstructuur, de manier van werken en de algemene kwaliteit bij. In hoofdstuk 4 staat beschreven hoe Pronova basiszorg biedt aan alle leerlingen.

Extra Onderwijszorg

Naast de basiszorg biedt elke school extra onderwijszorg. Het gaat dan om zorg die niet valt onder de basiszorg. In hoofdstuk 5 kunt u lezen hoe Pronova extra zorg, vorm geeft.

2. Visie van Pronova op onderwijszorg

Missie en visie

De algemene missie van Pronova is het bieden van scholing, diplomering en toeleiding naar werk in de Oost Achterhoek. Leerlingen doen dit op basis van zelfredzaamheid en goed burgerschap. Pronova staat voor de kernwaarden plezier, mogelijkheden en betrokkenheid.

Als het om onderwijszorg gaat, staat Pronova voor:

- Het bieden van passend onderwijs,
- Extra ondersteuning voor leerlingen, docenten, ouders en andere betrokkenen,
- Extra ondersteuning wanneer en waar nodig,

Pronova belooft extra ondersteuning aan te bieden:

- door naar iedere leerling en docent te kijken vanuit vertrouwen in zijn of haar individuele mogelijkheden en
- door rekening te houden met de ontwikkelingsgeschiedenis van de leerling en rekening te houden met de context.

3. Onderwijszorg op Pronova.

Uit de audit van Sardes in 2010 kwam dat Pronova over het geheel te karakteriseren is als een **dialogeschool**. De volgende punten geven weer waarin het onderwijs op Pronova bijdraagt aan het zich geaccepteerd voelen van leerlingen met een speciale onderwijsbehoefte:

- Binnen Pronova zijn voldoende groeimogelijkheden die meer leerlingen kansen bieden met speciale onderwijsbehoeften om onderwijs te geven
- Pronova toont zich een open, gastvrije school die de discussie rond de onderwijszorg naar aanleiding van de ontwikkelingen rond Passend Onderwijs graag aangaat.
- Op Pronova wordt het onderwijsaanbod afgestemd op de onderwijsbehoefte en het toekomstperspectief van de individuele leerling. Middelen hierbij zijn het Individueel Ontwikkeling Plan (IOP) met bijbehorend portfolio en het Leerling Volg Plan (LVP) en daarin opgenomen Ontwikkelingsperspectief (OPP) dat jaarlijks met ouders wordt gedeeld.
- De mentor is de spil in de begeleiding van de leerlingen en het eerste aanspreekpunt voor leerling, ouders en leerkrachten. De begeleiding richt zich zowel op het welbevinden als op de schoolvorderingen en resultaten van de leerling. De mentor is mede verantwoordelijk voor het opstellen en uitvoeren van handelingsplannen.
- Pronova heeft een Onderwijs Zorg Steunpunt (OZS) die werkt vanuit de hierboven beschreven missie en visie.
- Pronova zet planmatig middelen en medewerkers in om passend onderwijs vorm te geven.
- Personele inzet specifiek voor onderwijszorg:
 - Orthopedagoog (0,2 fte)
 - Zorg coördinator (1,0fte)
 - Onderwijs coördinator (0,3 fte)
 - Ambulante begeleider cluster III onderwijs (0,3 fte)
 - Leerlingbegeleider (0,2fte)
- Op de teldatum **01-10-2016** telt de school **210** leerlingen verdeeld over **13** klassen. Er zijn ongeveer 25 leerlingen met een dyslexieverklaring op school. Daarnaast zijn er nog 2 leerlingen die structureel extra ondersteund worden in het onderwijsproces op basis van gastleerlingschap. In het onderwijsproces van deze leerlingen is sprake van een nauwe samenwerking met een gespecialiseerde onderwijssetting.

Kijkend naar **de vijf velden van voorzieningen** die mede bepalen wat voor een soort zorgprofiel een school heeft, blijkt dat Pronova op alle gebieden past bij het profiel van een dialogeschool. Op één van de vijf velden, namelijk ruimtelijke omgeving is Pronova een integratieschool te noemen.

Veld 1: de hoeveelheid aandacht, tijd en handen in de klas

De omschrijving van de huidige situatie past bij het profiel van een dialogeschool.

- De groepsgrootte in de 1e fase, de basis-fase is gemiddeld 14 leerlingen,
- In de 2^e fase, de VO-fase is de groepsgrootte ongeveer 16 leerlingen
- In de 3^e fase, de OP-fase is de groepsgrootte maximaal 18 leerlingen.
- Voor de praktijkvakken geldt dat de groepsgrootte maximaal 12 leerlingen is.
- De mentor is de spil en heeft in fase 1 gemiddeld 50 % contacttijd met zijn leerlingen, voor fase 2 is dat 40 % en fase 3 gemiddeld 30 % contacttijd.
- Eenmalig na aanmelding is er tijd voor een warme overdracht op de basisschool van herkomst en een intakegesprek met leden van toelatingscommissie.

Veld 2: de onderwijsmaterialen

Pronova heeft veel in huis als het om onderwijsmaterialen gaat. De omschrijving van de huidige situatie past bij het profiel van een dialogeschool.

- Naast de voor het praktijkonderwijs vervaardigde methodes zijn er ook andere specifieke materialen beschikbaar.
- Er wordt niveau- en tempodifferentiatie toegepast binnen de les- methoden.
- Er zijn methoden aanwezig behorend bij de uitstroomrichtingen werk met loonwaardebepaling, werk in vrije bedrijf en doorstroom naar MBO.
- Er is aanvullend remediërend materiaal, behorend bij de gebruikte lesmethoden en bij de specifieke sociaal emotionele problematiek.
- Er wordt lesstof aangeboden vanuit leerlijnen die er voor zorgen dat er wordt gekeken naar de mogelijkheden van iedere leerling; maatwerk.
- Er is een orthotheek met onderwijsmaterialen die tegemoet komen aan specifieke didactische kenmerken, speciale pedagogische/ psychologische kenmerken en fysieke/lichamelijke kenmerken.
- Er wordt door de hele school gewerkt met een speciale programma's voor de sociaal-emotionele ontwikkeling zoals 'Mag ik meedoen?', 'Leefstijl' en 'Rots en Water'.
- Ieder jaar worden de methodes opnieuw bekeken en zo nodig aangepast naar de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Er wordt op de drie niveaus van uitstroom gewerkt.

Veld 3: de ruimtelijke omgeving

De ruimtelijke omgeving van Pronova past bij het profiel van een integratieve school. Pronova kan beschikken over een zeer goed toegerust gebouw.

- Diverse ruimtes kunnen in voorkomende gevallen naar behoefte ingezet worden (therapie, verzorging etc.).
- Het personeel gaat flexibel om met het gebruik maken van deze ruimtes.
- In de school zijn veel ruimtes aanwezig voor het begeleiden van individuele leerlingen of groepjes.
- Er zijn flexplekken waar leerlingen zelfstandig met een computer aan een taak kunnen werken.
- De school is zo ingericht dat praktijk- en theorievakken niet naast elkaar liggen.
- Groepen in de 1^e en 2^e fase hebben voornamelijk les in een eigen lokaal.
- Pronova is goed toegankelijk voor alle leerlingen, ook voor leerlingen met een fysieke beperking.

Veld 4: de expertise

De omschrijving op het gebied van expertise van de huidige situatie past bij het profiel van een dialogeschool.

- Mentoren, docenten, praktijkdocenten en leerwerkmeesters hebben kennis en vaardigheden in het omgaan met verschillen, zij weten de dialoog met de leerling te voeren.
- In de houding van de teamleden is zichtbaar dat men bij toelating van leerlingen met een nog onbekende problematiek bereid is om zich daarin te verdiepen.
- Er is ruimte voor collegiale consultatie binnen het Onderwijs Zorg Steunpunt.
- Er wordt 10 keer per jaar tijdens een studiemiddag op basis van relevante thema's die leven binnen de school een workshop gegeven door een deskundige.
- Er wordt 10 keer per jaar in heterogene groepen medewerkers op basis van intervisie van elkaar geleerd door de inbreng van persoonlijke actuele casussen.
- Er is ruimte voor individuele scholingen voor elke medewerker afzonderlijk, elk schooljaar weer.
- Experts, zoals orthopedagoog, zorg coördinator, onderwijs coördinator, remedial teacher en ambulante begeleider cluster III, zijn direct beschikbaar.

- Specifieke expertise van buiten is snel inzetbaar door de intensieve relatie die met cluster 2,3 en 4 en gemeente wordt onderhouden.
- Elk jaar wordt er naar aanleiding van het kwaliteitsonderzoek (o.a. in het kader van 'Vensters voor Verantwoording') een beleidsvoornemen geschreven. Dit wordt jaarlijks geëvalueerd en de opbrengsten worden gepresenteerd aan elkaar.

Veld 5: de samenwerking met andere instanties

De omschrijving van de samenwerking met andere instanties van de huidige situatie past bij het profiel van een dialoogschool.

- De zorgcoördinator , mentor, remedial teacher en leerkrachten werken regelmatig samen met professionals van externe instanties .
- Externe experts, vanuit bijvoorbeeld het Ondersteuningsteam van de gemeente, de leerplichtambtenaar, de politie, Sociale Dienst Oost Achterhoek en hulpverlenende instanties, zijn op afroep beschikbaar.
- Er is regelmatig samenwerking en afstemming met professionals uit VSO.
- Er is regelmatig samenwerking en afstemming met het MBO.
- Er is regelmatig samenwerking en afstemming met (stage)bedrijven.

4. Beschrijving basiszorg

4.1 Algemene afspraken basiszorg

Het begrip Basiszorg moet worden gezien als het onderwijs- en zorgaanbod voor leerlingen zonder indicatie, waarin preventieve en curatieve interventies planmatig worden uitgevoerd op kwaliteitsniveau die passen binnen de onderwijsstructuur van Pronova met zo nodig de inzet van expertise van het VSO en andere ketenpartners (hulpverlening en ander ondersteunende instanties).

4.1.1 De preventieve (onderwijs)zorg: tijdig signaleren van leer-, gedrags- en opvoedingsproblemen.

Een aantal aspecten spelen een rol bij de preventieve zorg die Pronova biedt. Deze aspecten hebben allemaal het doel problemen op het gebied van leren, gedrag of opvoeding te signaleren zodat zij vroegtijdig opgepakt kunnen worden. Hieronder worden deze aspecten beschreven.

De mentor

Het functioneren van de mentor is binnen Pronova erg belangrijk. De mentor is de spil en het eerste aanspreekpunt voor leerlingen en ouders. Binnen de pedagogische driehoek (leerling, ouders en school) is de mentor altijd het aanspreekpunt.

De mentor wordt gevoed door het team, zijn groep leerlingen en de ouders. Signalen over de ontwikkeling van de leerling gaan als eerste naar de mentor. Deze worden besproken met ouders en lid Onderwijs Zorg Steunpunt.

Didactische Toetsen

Wanneer een mentor op didactisch gebied zorgen heeft worden er didactische toetsen gebruikt om de problemen verder in kaart te brengen. Vanuit de toets gegevens kan dan gerichte hulp geboden worden op didactisch gebied.

Naast de methodegestuurde didactische toetsen wordt in leerjaar 1 de mogelijkheid geboden om het Drempelonderzoek af te nemen bij leerlingen, die onverwachte prestaties laten zien.

Voor alle andere leerlingen worden de toetsen van Deviant afgenomen. Deviant is een methode die zich richt op het ontwikkelen van basisvaardigheden (op bijvoorbeeld het gebied van taal en rekenen) die leerlingen moeten beheersen als zij aan een MBO een opleiding willen beginnen. Voor leerlingen die werken op A niveau, uitstroom werk met loonwaarde, wordt gekeken of de afname van een toets een meerwaarde heeft.

Magister

Magister is een leerlingvolgsysteem waarin we allerlei informatie vastleggen ter ondersteuning van het onderwijsleerproces. Het geeft een overzicht van instroomgegevens, NAW-gegevens en aanwezigheidsregistratie .

Ontwikkelingsperspectief (OPP) in Leerling Volg Plan(LVP)

Iedere leerling heeft een LVP dat gekoppeld is aan Magister. Hierin staan naast vaste gegevens, zoals intakegegevens uit de gesprekken met ouders en leerlingen, ook jaarlijkse gegevens, zoals handelingsplannen, beoordelingen van de stage, praktijkvakken, de leerwerkplaats en theorie. Dit plan wordt onder andere gebruikt tijdens leerlingenbesprekingen, presentaties en voor de overdracht naar de volgende groep. Ieder jaar wordt er vanuit het LVP een OPP samengesteld. Deze wordt met ouders besproken en eventueel bijgesteld.

Individueel ontwikkelingsplan (IOP)

Iedere leerling heeft een IOP en daarnaast een portfolio. Het IOP staat op de leerlingenshijf bij de leerling. De leerkracht heeft hier toegang toe. Twee keer per jaar wordt deze opnieuw aangevuld door de leerling. De mentor heeft hierbij een coachende rol. Twee keer per jaar houdt de leerling een presentatie. Uit het LVP worden formulieren gehaald die in het portfolio gestopt wordt. Het is allemaal naar leerlingen toe geschreven.

Ouderparticipatie

Pronova vindt het belangrijk dat ook ouders actief zijn bij het preventief signaleren van zorgen of problemen bij hun kind. Ouders worden gezien als partner en hebben een gedeelde verantwoordelijkheid ten aanzien van de ontwikkeling van hun zoon of dochter samen met de school. In het belang van de leerling zoekt Pronova naar optimale afstemming en samenwerking met ouders. De mening van de leerling zelf wordt hierbij net zo gerespecteerd als die van leerkrachten en ouders. Betrokkenheid is dan ook een belangrijke kernwaarde.

Ouders worden betrokken bij het team- en schoolbeleid via de ouderraad, deelname aan de MR, ouderavonden en ouderresponsavonden.

Ouders kunnen via het Ouderportaal van Magister, een voor hen ingerichte voorziening via internet, informatie vinden die specifiek voor hun kind geldt. Hierbij kan men denken aan persoonsgegevens, rooster, absentie e.d. Daarnaast hanteert Pronova in de onderbouw een communicatieboekje waarin de dagelijkse gang van zaken tussen ouders en mentor gecommuniceerd kan worden.

Pronova informeert de ouders over onderwijsontwikkelingen en schoolactiviteiten door middel van de site van Pronova en informatiebijeenkomsten begin van het schooljaar.

4.1.2 Een aanbod voor leerlingen met dyslexie en/of dyscalculie

Algemeen

Alle leerlingen op Pronova hebben moeite met leren. In algemene zin hebben alle leerlingen moeite met het leren van taal of rekenen en is het voor alle leerlingen op Pronova mogelijk om van bepaalde hulpmiddelen of extra faciliteiten gebruik te maken. Hiervoor is geen diagnose dyslexie of dyscalculie nodig.

Voor kinderen met een totaal IQ lager dan 70 of een verbaal IQ lager dan 70 is er hoe dan ook sprake van een leerprobleem in het algemeen en kan men niet spreken van een specifiek taal- of rekenprobleem in de vorm van dyslexie of dyscalculie.

Dyslexie/Taalproblemen

Bij de begeleiding van leerlingen met taalproblemen dient het Protocol Dyslexie als uitgangspunt. Op Pronova is het leren omgaan met de beperking dyslexie het hoofddoel. Er wordt geremedieerd, gedispenseerd en gecompenseerd. De onderwijscoördinator heeft hierin een regiefunctie.

Kurzweil en Srinto zijn spraaksoftwareprogramma's die ingezet worden voor leerlingen met dyslexie of taalproblemen.

Dyscalculie/rekenproblemen

Op Pronova worden leerlingen met rekenproblemen ondersteund in kleine groepen door een leerkracht. Samen met de mentor wordt bepaald welke leerstof extra wordt geoefend.

Pronova heeft een docent die zich rekenspecialist mag noemen, deze wordt ingezet als er sprake is van rekenproblemen.

4.1.3 Onderwijsprogramma's en leerlijnen die zijn afgestemd op leerlingen met een meer en minder dan gemiddelde intelligentie

Pronova biedt in principe onderwijs aan leerlingen met een intelligentie tussen de 55 en de 80. Het onderwijsaanbod is afgestemd op dit niveau.

Leerlingen krijgen ondersteuning van mentoren of experts die gespecialiseerd zijn in RT en SOVA. De NT-2 begeleiding zal binnenkort ook verder vorm krijgen. Hier is Pronova in overleg met ISK Gerrit Komrij College.

Er is leerling bemiddeling gerealiseerd waarbij leerlingen elkaar ondersteunen bij het oplossen van conflicten onderling.

Er is er op maandagmiddag een huiswerkklas, hier gaan leerlingen van verschillende groepen naar toe. Ze krijgen ondersteuning bij diverse huiswerktaken.

Toch kan het zijn dat er leerlingen op Pronova zitten die het algemene onderwijsaanbod te moeilijk of te makkelijk vinden. Voor deze leerlingen worden aparte leerlijnen uitgezet. Voor zwakkere leerlingen kan dit bijvoorbeeld betekenen dat zij stof vanuit het cluster 3 onderwijs aangeboden krijgen en in hun rooster meer praktijken krijgen. Voor leerlingen met meer mogelijkheden kan dit betekenen dat zij bijvoorbeeld Nederlands en Wiskunde op (V)MBO niveau aangeboden krijgen en tijdens praktijken meer verdieping krijgen door ingewikkeldere opdrachten. Opstromen naar het VMBO wordt gestimuleerd als didactische scores in combinatie met werkhouding en intelligentie hiernaar zijn. Hier wordt ieder jaar naar gekeken of een overstap mogelijk is en dan wordt dit erg zorgvuldig bekeken en weggezet. Ook is er de mogelijkheid vakken op het VMBO te volgen als dit wenselijk en haalbaar is. Hierbij werken we samen met Gerrit Komrij College(GKC).

4.1.4 Fysieke toegankelijkheid en de beschikbaarheid van hulpmiddelen voor leerlingen met een(meervoudige) lichamelijke handicap.

Het schoolgebouw van Pronova is rolstoeltoegankelijk. Daarnaast is het gebouw in het bezit van een invalidentoilet en invalidendouche . Dit jaar worden ook de praktijkruimtes aangepast.

4.1.5 (Ortho)Pedagogische en/of (ortho)didactische programma's en methodieken gericht op sociale veiligheid en het voorkomen van gedragsproblemen

Pronova biedt de volgende programma's aan gericht op sociale veiligheid en het voorkomen van gedragsproblemen:

- Structurele sociale vaardigheidslessen met behulp van de methode Leefstijl.
- Rots & Water Weerbaarheidstraining.
- Individuele sociale vaardigheidstraining gericht op een specifieke hulpvraag.
- Individuele mentorgesprekken gericht op welzijn van de leerling.

- Individuele begeleiding door een orthopedagoog bij (dreigende) psychische- of gedragsproblemen.
- Individuele begeleiding door experts van Onderwijs Zorg Steunpunt. Deze experts zijn: orthopedagoog, zorgcoördinator , onderwijscoördinator en ab-er cl 3

4.1.6 Een protocol voor medische handelingen

Op Pronova zijn verschillende medewerkers opgeleid tot Bedrijfshulpverlener(BHV). Elke dag is er tenminste één van de opgeleide BHV'ers aanwezig.

Daarnaast is er een overzichtslijst van de leerlingen die specifieke medische hulp nodig hebben. Zo worden er ook stappenprotocollen geschreven voor leerlingen die epilepsie hebben. Wanneer uitleg aan het hele team nodig is bij bepaalde medische hulp voor een specifieke leerling dan wordt het hele team geïnformeerd tijdens een teamvergadering. De lijsten hangen bij de conciërge , het Steunpunt en in de klassenmap .

4.1.7 De curatieve zorg die de school samen met ketenpartners kan bieden

Pronova werkt met verschillende instanties samen als er zorgen rondom een leerling zijn. Hieronder volgt een opsomming van deze instanties met daarbij een beschrijving van hoe Pronova met hen samenwerkt.

De leerplichtambtenaar

Pronova houdt met behulp van de conciërge en administratie goed in de gaten welke leerlingen wanneer afwezig zijn en waarom. Als een leerling opvallend vaak of langduriger afwezig is , wordt er contact gezocht met de ouders door de mentor en dan wordt dit gemeld bij de leerplichtambtenaar. De zorgcoördinator van Pronova heeft regelmatig contact met de leerplichtambtenaar(1x in de 7 weken). De leerplichtambtenaar helpt Pronova verzuimende leerlingen weer naar school te krijgen en zodoende het leerproces weer hervat kan worden. Leerlingen die veel onderwijstijd missen worden door de zorgcoördinator gemeld bij het SWV Slinge Berkel.

Ondersteuningsteam(OT)

Het OT is een team dat bestaat uit professionele hulpverleners. Het team begeleidt kinderen/jeugdigen en /of hun gezin als er problemen zijn. Dit doen zij in nauwe samenwerking met de organisaties voor jeugdzorg die actief zijn binnen de gemeentes.

Pronova kan leerlingen in overleg met ouders aanmelden bij het OT. De zorg coördinator heeft regelmatig contact met de leiding van het OT. Er wordt gekeken of er de mogelijkheid is om een vast persoon te koppelen aan Pronova die vanaf 1-01-2017 1x in de twee weken een paar uren fysiek aanwezig zal zijn op Pronova.

Iriszorg

Er is vanuit Pronova goed contact met Iriszorg. Wanneer er een vermoeden is van verslaving kan de school advies vragen. Iriszorg kan trainingen voor leerlingen op school geven en geeft ook voorlichting aan ouders.

Wijkagent jeugd

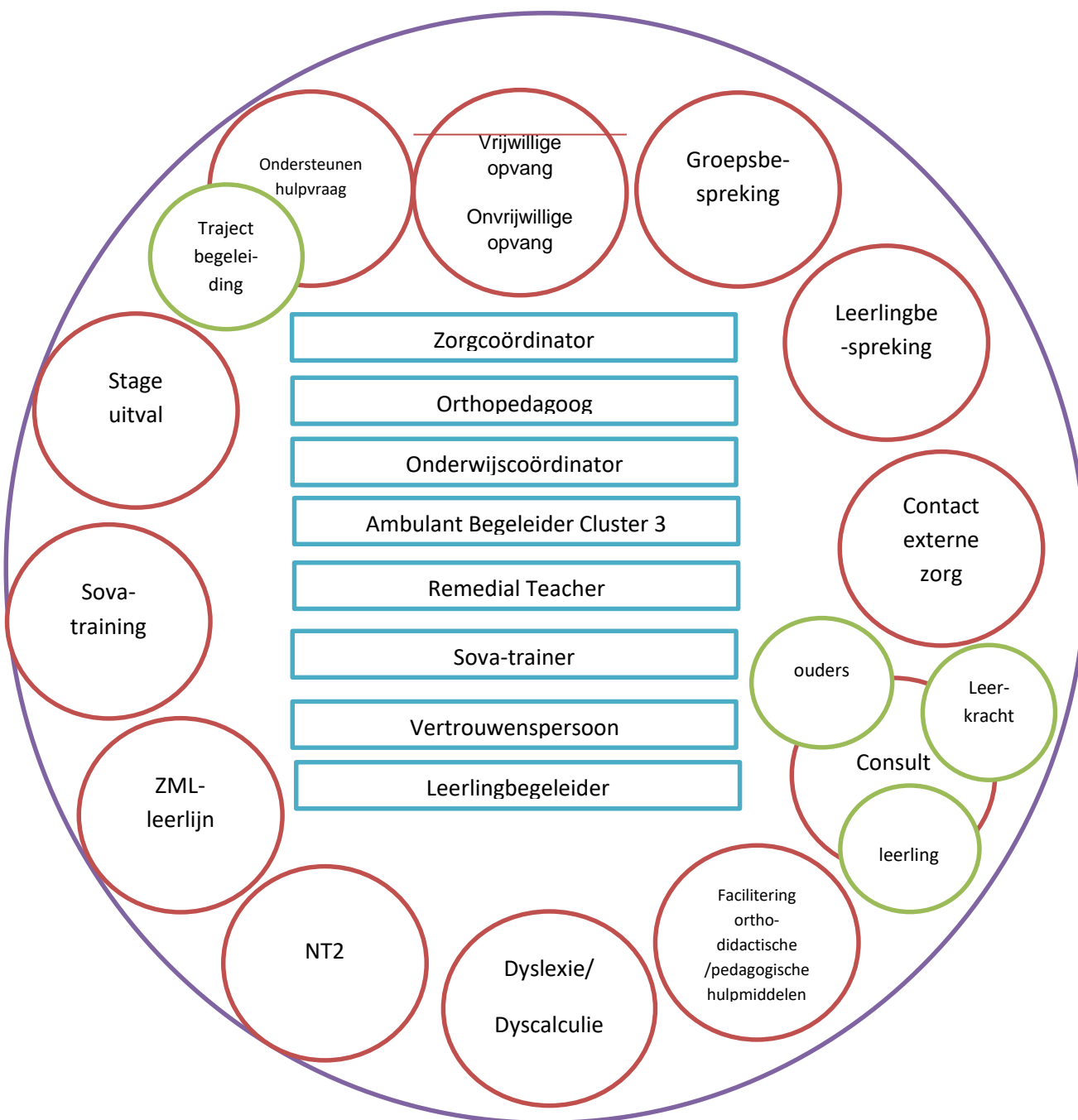
Er is regelmatig contact met de wijkagent. Hij kan ons voorzien van advies en daarnaast geeft hij gerichte voorlichting omtrent actuele onderwerpen, zoals social media.

4.2 Zorgstructuur

In het onderwijszorgprofiel van de school wordt in ieder geval aangegeven wat de expertise is van de school en hoe die zichtbaar wordt in de onderwijsorganisatie van de school. Ook wordt aangegeven hoe de specifieke expertise van samenwerkende scholen wordt benut en met welke ketenpartners de school samenwerkt.

Onderwijs Zorg Steunpunt (OZS)

Bij de start van het schooljaar 2016/2017 heeft Pronova in het kader van Passend Onderwijs een nieuw Onderwijs Zorg Steunpunt voor specifieke ondersteuning ontwikkeld in de school. In het Onderwijs Zorg Steunpunt (OZS) komen het eerdere zorgteam en de opvang en begeleiding van leerlingen met extra begeleidingsbehoeften bij elkaar. Dit OZS wordt bemand door een zorgcoördinator, een orthopedagoog, een onderwijscoördinator, een ambulante begeleider cluster III, een remedial teacher, een sova-trainer, een vertrouwenspersoon en een leerlingbegeleider. De zorgcoördinator neemt hierin de coördinatie en verantwoordelijkheid voor het OZS op zich. In het figuur hieronder is de structuur van extra ondersteuning bieden in beeld gebracht.

4.3 Planmatig werken

Pronova werkt planmatig aan extra ondersteuning in de school door:

- Maandelijks een breed organisatie overleg waarin ontwikkelingen rondom 'onderwijs' en 'zorg' structureel aanbod komen. Aan dit overleg nemen de financieel beleidsmedewerker, de algemeen beleidsmedewerker, de zorg coördinator, de onderwijs coördinator en de directeur deel.
- Maandelijks een onderwijs en zorgoverleg waarin specifieke zaken rondom extra ondersteuning in de school besproken wordt. Aan dit overleg nemen de zorg coördinator, de onderwijs coördinator, de coördinator opleidingen en de directeur deel.
- Wekelijks overleg tussen de medewerkers van het onderwijs zorg steunpunt over de extra ondersteuningsvragen die binnen gekomen zijn.
- Groepsbesprekingen met onderwijs coördinator aan het begin van het schooljaar.
- Eenmaal per jaar een leerlingbespreking per klas. Zorg coördinator en orthopedagoog schuiven hierbij aan.
- Een heldere intake procedure en warme overdracht met de school van herkomst.
- Het jaarlijks bijstellen van dit ondersteuningsprofiel door de zorgcoördinator op basis van continu willen blijven verbeteren.

4.4 Algemene kwaliteit

Criterium voor het bepalen van de algemene kwaliteit is het landelijk vastgestelde toezichtkader van de Inspectie van het Onderwijs. Dit is inclusief de opbrengsten aan het einde van de school, als op tussenmomenten. Pronova houden jaarlijks kwaliteitsonderzoeken. Deze zijn terug te vinden in Vensters van verantwoording. De bevindingen worden teruggekoppeld naar team, ouders, leerlingen, stagebedrijven en basisscholen in ons voedingsgebied.

5 Beschrijving extra zorg

Bij het inrichten en uitvoeren van de extra onderwijszorg werkt Pronova nauw samen met het SWV Slinge Berkel. De zorgstructuur van school en samenwerkingsverband zijn op elkaar afgestemd en geïntegreerd. Voor de bovenschoolse voorzieningen verwijzen wij naar het zorgplan van het Samenwerkingsverband.

Voor het bieden van extra onderwijszorg zijn de volgende mogelijkheden binnen Pronova gerealiseerd en beschikbaar voor alle leerlingen:

- Er is nauw contact met de ambulante begeleiders van cluster 2,3, zij ondersteunen team en leerlingen. Expertise en geldstromen zijn gebundeld. De medewerkers, de ambulante begeleiders van cluster 3, werkt in een fysieke, prikkelarme ruimte als in de klassen zelf, afhankelijk van de hulpvraag en mogelijkheden van leerlingen en leerkrachten.
- Wanneer de leerling met zijn problematiek niet begeleid kan worden vanuit de basiszorg van Pronova, wordt de leerling besproken in toelaatbaarheidscommissie en gezocht naar passende boven schoolse voorzieningen, zoals rebound De Korte Dreef in Borculo. Tevens is er een optie om de leerling op een andere praktijkschool mee te laten draaien.
- Samenwerking in de vorm van afstemming en overleg met hulpverleners die bij de leerling of zijn gezin betrokken zijn met als doel dat de leerling zich optimaal kan ontwikkelen binnen onze school.
- Vanaf schooljaar 2016-2017 heeft de school ook een fysiek steunpunt waar dagelijks specialisten aanwezig zijn om leerlingen met hun hulpvraag op te vangen van 8.50u tot 14.15u. Tevens kunnen hier docenten terecht voor consultatie. Ook kunnen ouders hier terecht voor eventuele hulpvragen
- SWV Slinge Berkel heeft een samenwerking met gespecialiseerde onderwijsvoorzieningen. Wanneer de problematiek rondom een leerling te complex is voor Pronova en zij de hulp inschakelt van deze onderwijsvoorzieningen dan valt deze zorg ook onder extra onderwijszorg.

6 Grenzen en groeimogelijkheden van de school

6.1 Groeimogelijkheden en grenzen van het onderwijsconcept van Pronova

Een basis voor onderwijs aan leerlingen met diverse onderwijsbehoeften wordt gelegd door het onderwijsconcept van de school. De kernwaarde kijken naar de *mogelijkheden* is hier van belang.

Het onderwijsconcept van Pronova kenmerkt zich door:

- Een aanpak die gestuurd wordt door de individuele onderwijsbehoeften van de leerling. Er wordt gewerkt met een bij de leerling passend uitstroomprofiel.
- Een dialoog die continu gevoerd wordt over en binnen de vakken. Er is een teambenadering waarbij leerkrachten overleg voeren over de speciale behoeften van de leerlingen en waarbij de meeste leerkrachten de dialoog voeren met de speciale leerlingen en in staat zijn naar behoefte van de methode af te wijken en hun lessen aan te passen.

Het beeld van de huidige situatie op Pronova past bij het profiel van een dialogeschool.

Groeimogelijkheden van Pronova voor wat betreft het schoolconcept:

- De school kan zich verder ontwikkelen op het punt sturing van het leerproces door de leerling zelf. Traditioneel wordt er in speciale voorzieningen veel uitgegaan van sturing door de leerkracht. Pronova is al bezig om de omslag naar meer sturing bij de leerling te maken.
- Het team hecht veel belang aan een integratieve aanpak met zorg en jeugdzorg/OT. School en hulpverlening vindt dat er indien nodig maximaal samengewerkt moet worden ten behoeve van de ontwikkeling van leerlingen.
- De school is in ontwikkeling voor een categorie leerlingen buiten de leerplichtige leeftijd. Inzet van de huidige in het schoolgebouw geïntegreerde leerwerkplaats kan ten dienste staan van het begeleiden naar duurzame arbeid. Het kan hiermee voortijdige schooluitval en werkloosheid van jongeren in een kwetsbare situatie bedienen.
- De school onderzoekt mogelijkheden t.a.v. een bredere toelating, waardoor flexibele individuele programma's ontstaan. De ZML leerlijn wordt verder vorm gegeven. Leerlingen uit het ZML kunnen modules inkopen, zoals heftruck, consumptief of bloemschikken.
- De school heeft zich nog meer op de maatschappij gericht door het inrichten van een winkel en restaurant, waardoor de leerling direct een rol vervult voor de buurt/maatschappij.

Grenzen en mogelijkheden voor Pronova voor wat betreft het schoolconcept:

- Bij het werken met individuele ontwikkelingsplannen wordt verondersteld dat leraren een omslag maken van sturen naar coachen. Leerkrachten moeten durven loslaten. Vooral voor vakleerkrachten die zeer gemotiveerd zijn om inhoud over te brengen aan leerlingen kan dit een lastige omslag zijn. Bovendien moet bij betrokken leerlingen met speciale onderwijsbehoeften een goede balans gezocht worden tussen sturing en coaching.
- Een grens wordt gevormd door de gedachte dat leraren bewust kiezen voor een bepaald type onderwijs. Het team denkt vooral vanuit de meerwaarde van speciaal onderwijs en nog wat minder integratief (gericht op hoe het regulier onderwijs versterkt kan worden). Men is ervan overtuigd dat leerlingen zich beter ontwikkelen in een omgeving met leerlingen die vergelijkbare onderwijszorg nodig hebben. De kracht van een meer heterogene leeromgeving wordt door een groot deel van de teamleden steeds vaker zodanig gezien. Een deel van het team gelooft meer in het indelen van leerlingen naar leervermogen of beperking.

6.2 Groeimogelijkheden en grenzen van Pronova op de vijf velden van voorzieningen

Kijkend naar de vijf velden van voorzieningen die mede bepalen wat voor een soort zorgprofiel een school heeft, blijkt dat Pronova op alle gebieden past bij het profiel van een dialoogschool. Op één van de vijf velden, namelijk ruimtelijke omgeving is Pronova een integratieve school te noemen.

Veld 1: de hoeveelheid aandacht/handen in de klas

De groeimogelijkheden van Pronova zijn op dit veld beperkt. Met een klassendeler van 16 en een grote hoeveelheid extra handen heeft Pronova nu al veel te bieden. De toekomst zal uitwijzen of het aantal extra handen kan blijven bestaan gezien de krimp in de Achterhoek.

Veld 2: de onderwijsmaterialen

Een aandachtspunt is hoe de aanwezige materialen passen in de nieuwe aanpak met het IOP. Deze aanpak is erop gericht dat leerlingen nog meer hun eigen leerproces sturen. Daar horen uitdagende materialen en methodes bij. Vooral goede onderwijskundige software kan uitkomst bieden.

Veld 3: de ruimtelijke omgeving

De omschrijving van de huidige situatie past bij het profiel van een integratieve school. Pronova kan beschikken over een zeer goed toegerust gebouw, die ook geschikt is voor rolstoelafhankelijke leerlingen. Een groeimogelijkheid zit in de leerwerkplaats. Deze kan nog efficiënter en effectiever ingezet worden.

Veld 4: de expertise

Samengevat liggen de groeimogelijkheden voor wat betreft de expertise in eerste instantie bij het uitbouwen van het handelingsgerichte werken in combinatie met het werken met individuele ontwikkelingsplannen. Een andere groeimogelijkheid zit in het sterker maken van het vertrouwen van het team, dat het meer aankan dan het begeleiden van alleen praktijkonderwijsleerlingen. Meer passend onderwijs.

Veld 5: de samenwerking met andere instanties

De behoefte aan samenwerking met andere instanties groeit mee met de aanwezigheid op school van leerlingen met speciale onderwijsbehoeften. Pronova streeft naar verdere groei in het samenwerken en afstemmen met andere instanties.

6.3 Scholing team Pronova

Om de leerlingen beter te kunnen begeleiden zullen leerkrachten d.m.v. teamtrainingen geschoold worden voor de uitdagingen die de komende jaren aan hen worden gesteld. De kwaliteit van de onderwijszorg wordt gewaarborgd door de aanwezige expertise en verdere scholing van dit team.

Groei van de teamexpertise nog is steeds nodig. Hiertoe wordt teamscholing, coaching en intervisie ingezet. Het doel is het vergroten van het vertrouwen van het team dat zij in staat zijn een flexibel aanbod te creëren, waardoor een grotere diversiteit aan leerlingen onderwijs kan volgen op Pronova. Hierbij houden we de drie kernwaarden *plezier, betrokkenheid en mogelijkheden* als uitgangspunt.

Planning studiemiddagen voor het hele team in 2016-2017:

Datum	Wijzer Worden door kennisoverdracht		Samen Wijzer door Intervisie
Maandag 26 september 2016	Workshop PR & Communicatie door Kim Oesterholt		Workshop Intervisie door Gerrie Wieggers & Agnes Tuinte
Dinsdag 25 oktober 2016	Workshop ZML in de school?! Door Marianne Blankenstein		Casusonderwerp Zeer moeilijk lerende / fysiek beperkte leerlingen
Woensdag 23 november 2016	Toeleiding naar Arbeid en Stage Door Mous en Roos		Casusonderwerp Toeleiding naar arbeid/stage
Donderdag 15 december 2016	Workshop 'Feedback op professioneel handelen' Door ...	S N A C K	Casusonderwerp Feedback geven aan collega's
Vrijdag 27 januari 2017	Workshop 'Van werkdruk naar werkplezier' Door Sabine van der Aa		Casusonderwerp Werkdruk
Maandag 20 februari 2017	Workshop 'De doorlopende leerlijn' Door Yvonne Hegeman		Casusonderwerp Didactiek en leerlijnen
Dinsdag 28 maart 2017	Werkbezoek Stagebedrijf (naam bedrijf) Door ...		Casusonderwerp ...
Donderdag 13 april 2017	Presentaties Plan on a Page 2016- 2017/2017-2018 Door verschillende teams/secties		Casusonderwerp Eigen professionalisering/ontwikkeling
Woensdag 24 mei 2017	Workshop 'Organiseren en Opruimen' Door ...		Samen de school opruimen
Vrijdag 30 juni 2017	Teambuilding (..) Door ...		Personeelsfeestje

Planning Individuele scholingen:

- Persoonlijke coaching voor meerdere medewerkers,
- opfriscursus assessor
- tweedaagse cursus coaching
- cursus intercollegiaal coachen
- pedagogische didactisch aantekening halen
- congres meidenvenijn bezoeken
- intervisie vakdocenten, afdeling Lichamelijke opvoeding.